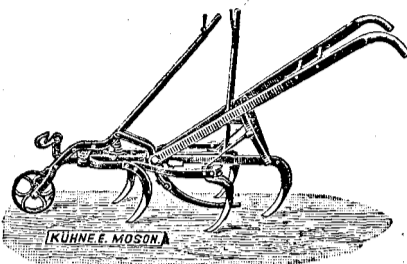

ERDÉLYI GAZDA

XL. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1908. Április 26.

17. SZÁM.

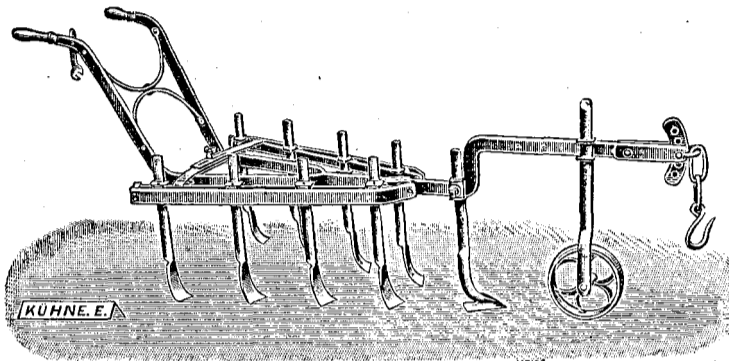
KUHNE E.

hazánk legrégebbi
mezőgazdasági
gépgyára

MOSONBAN

elismert gondos kivitelben szállít: mindennemű egysoros kapálóeszközöket, Columbia kultivátorokat, Herrmann-kapálókat,

Laass-pendszerű többsoros kapológépeket,
Burgonyamivelőgépeket, Szénagereblyéket,
„OSBORNE” kévekötő- és marokrakó
•• arató- és fűkaszaló-gépeket. ••

Főraktár: 2054

Fiókraktárak:

Budapest, VI., Váci-körút 57/a. Debreczen és Temesvár.

Jutalmazó mellekipar gazdak számára

Homokból és csementből mindenki szakismeret nélkül előállíthat homoktégelákat, csement-födélcserépeket, csöveket csatornázásra, alagsóvezé-
2119 seket, padlólapokat, itató vályukat stb.

Felette egyszerű gyártás kipróbált gépeinkkel és formáinkkal.

Kivánatra ingyen küldjük 82-es számú árjegyzékünket. Könnyen érthető használati utasítást minden géphez adunk. Üzem berendezéshez oktatót küldünk, kivánatra állandóan is. —
Levelezés magyar nyelven.

Különlegességi gépgyár homok értékesítésére

LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE Dr. Gaspary & Co.

MARKRANSTÄDT bei Leipzig.

Homokvizsgálat, próbafeldolgozás, minták ingyen.

Legnagyobb gyár
a maga nemében

270 munkás
95 szabadalom stb.

Előnyös feltételek.

Törlesztő kölcsönök.

Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-
birtokok és városi bérházakra.

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérházaknál a telekkönyv, házberadó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönöknél számítatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

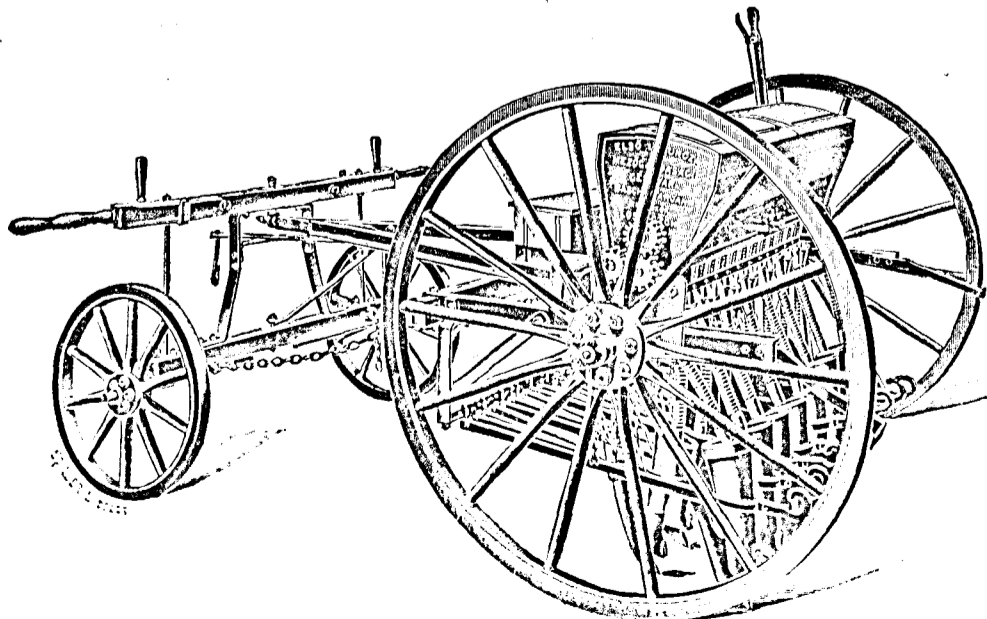
Igazgatóság.

Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

1501

Gyors és olcsó lebonyolítás.

Teljes 100-as árfolyam.

A legjobb vetőgép a szab.

LOSONCZI DRILL

Magyar gyártmány.

Árajánlatokkal és árjegyzékekkel
szívesen szolgál

A magyar kir. államvasútak
gépgyárának vezérügynöksége,

BUDAPEST V., Váci-körút 32.

Kedvező alkalom! Huzás már október 5-én.

Az árfolyamok esése következtében csekély tőkebefektetéssel

1 és fél millió korona

összegű fő- és melléknyereményekre játszhatik évi 3 húzában, ha vesz nálunk egy

Hazai Takarékpénztári sorsjegyet

14 havi részletfizetésnél havi . . .	9. — korona
16 " " " " " " " " " " " " " " " "	8. — " "
19 " " " " " " " " " " " " " " " "	7. — " "
23 " " " " " " " " " " " " " " " "	6. — " "
28 " " " " " " " " " " " " " " " "	5. — " "

lefizetése mellett, vagy pedig letétjegyre napi árfolyamon 20.— K foglaló ellenében tetszés

1007

Egy sorsjegyre több nyeremény is eshetik.

Kapható a

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaságnál,

Kolozsvárt, Mátyás király tér 7. szám alatt.

szerinti törlesztésre. Az első részlet, vagy a foglaló lefizetése után a sorsjegyek nyereményei a vevőt illetik.

Huzások:

február 5-én, összesen 420.000 K nyereménnyel, június 5-én, összesen 420.000 K nyereménnyel október 5-én, összesen 731.000 K nyereménnyel,

Pénzt nem veszítheti el, mert minden sorsjegy okvetlen nyer legalább 100.— K törlesztő összeget, mely esetben még egy nyereményjegy is adnak 30.—40 K értékben, mely nyereményjegy az 1976. évig valamennyi húzáson játszik.

DUNKY FIVÉREK

CS. ÉS. KIR. UDVARI FÉNYKÉPÉSZEK

ajánlják a mai kor igényeinek megfelelően berendezett műtermüket a nagyjérdemű közönség becses figyelmébe.

Műtermeik vannak:

Kolozsvár, Miskolc,

Mátyás király-tér 10. Városház-tár 20.

Dés, S.-A.-Ujhely,

Felsőszéttér. Főtér 9.

1729

Sárospatak,

Kossuth Lajos-u. 70.

Vadászati bérlet.

Az erdélyi r. k. status tulajdonát képező és **Kajántó** község határában fekvő erdő és mezőgazdasági birtokán (a Hanka és Bőnye dűlő kivételével) gyakorolható vadászati jog f. évi **augusztus hó 15-től kezdve**

6 évre bérbeadó.

A vadászterület kiterjedése mintegy 800 hold erdő és 1200 hold mező.

Az erre vonatkozó nyilvános szóbeli árverés **f. évi június hó 9-én d. e. 10 órakor** lesz az erdélyi r. k. status erdőhivatalánál megtartva. Kikiáltási ár 150 korona.

Kolozsvár, 1908. április hóban.

Nagy László s. k.,
erdőtanácsos.

2157

A lovak, szarvasmarhák, sertések, juhok, szóval az összes háziállatok erősítésére, edzésére, azok egészségének épségben tartására a

Brázay KINCSEM-FLUID

KINCSEM-SZESZ

minden gazdaságban és állattenyésztésben

nélkülözhetetlen.

Feltűnül a hasonló célra szolgáló külföldi szereket, mert a leghatásosabb s legjobb minőségű kipróbált anyagokból készül. Használatban van minden jelentékenyebb gazdaságban, állami és magánménesben, katonai-, polgári- és versenystállókban.

Kapható: gyógytár-, drogéria- és fűszerüzletekben, vagy közvetlenül a készítő:

Brázay Kálmán cégnél Budapest.

1 üveg ára 2.50 kor., 12 üveg ingyen csomagolás és bérmentes szállítással 24 kor. 2105

SANGERHAUSENI GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.

VASÖNTŐDE, GÉP- ÉS RÉZMŰGYÁR
Budapest, V., Csáklya-utca 3.

SPECIAL- GÉPGYÁR: szeszygárok és szeszfinomitók, élesztőgyárok, keményítő-syrup- és dextrin-gyárok

teljes gépészeti berendezése.

Átalakít meglevő gyártelepeket és szállít minden egyes gépet és készüléket külön-külön is. Nemzetközi [szeszértékesítő- és erjesztőipar-kiállítás Bécs 1904. — Nagy állami érem. — Legnagyobb kitüntetés. (2149.)

LOKOMOBILOK, GOZCSEPLEGÉPEK, BENZINMOTOROK, ARATÓGÉPEK, TALAJMIVELŐ ESZKÖZÖK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

TRAVANTRA SZIMBEN KOLDUNK ARUEGYZEKET ES KÖLTSEGVETEST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 K.,
1/4 ÉVRE 3 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET- ERDÉLYRÉSZI GAZDASZTI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A kolozsvári borpince kérdése. *Drucker Jenő.* 229

A tojás konzerválása. 230

Tavaszi rovaranya a gyümölcsfákon. *S. F.* 232

Tárca:

A gyógynövények termesztése. *Dr. Péter Béla.* 230

Irodalmi szemle:

A sertés Magyarországon. — Az amerikai magyarság jövője nemzeti szempontból. 233

Egyleti élet:

Az Erdélyi Gazdasági Egylet közgyűlése. 233

Vegyes közlemények.

Darányi üdvözlése. — Kitüntetés. — Rendkívüli státus-gyűlés. — Az Országos Központi Hitelszövetkezet. — Az erdészeti államvizsgák. — Nemzetközi vadászati kiállítás. — Kivándorlás, bevándorlás. — Borkostoló a londoni magyar kiállításon. — A római nemzetközi mezőgazdasági intézet. 281

Hirdetések.

A kolozsvári borpince kérdése.

Irta: **Drucker Jenő.**

Budapest, április hó 24.

Midőn először emeltem fel szavamat az antialkoholikus propaganda hazai terfoglalása ellen, sokan úgy tekintették a harangok félreverését, mint igen fölösleges szószaporítást. »Minek ágyuval vonulni vererek ellen?» mondták egyesek. »Az antialkoholizmus szelid hóbortja az ő tulsáival annyira ellenkezik a magyar természet alapelemeivel, hogy eleve ki van zárva annak térhódítása«, így nyilatkoztak mások.

Egy harmadik vélemény ismét oda konkludált, hogy kár nekünk egy élő szót, egy sor irást is vesztegetnünk a szeszellenes mozgalommal szemben, mert ez *voltaképpen a mi malmunkra hajtja a vizet.* Az antialkoholisták csakis a pálinkafogyasztás réme ellen dolgozhatnak sikerrel. Mihelyest a mérsékelt borivás ellen vonulnak fel, itt szemben találják magukat a »józan« honpolgárok millióival és — nevetségessé válnak. Már pedig a nevetséges az, ami öl. Ne zavarjuk tehát a kék szalag-rend és egyéb jámbor hittelekezet apró játékait. Ha a pálinkafogyasztástól elrémitgetik az embereket, úgy odaterelik őket az egészséges, testet-lelket üdítő, a magyar nemzeti étellel összeforradt borfogyasztáshoz.

Sajnos, azóta az események nekem adtak igazat. Lépésről-lépésre nyomul előre az antialkoholisták csoportja. Hol Anglia, hol Svédország, Svájc, vagy Amerika szállit hazánkba apostolokat, akik az anti-alkoholizmus tiszteletreméltó mániáját szolgálják. Magam is azt hiszem, hogy ez éppen olyan muló divat, mint akár a krinolin, az asztal-táncoltatás vagy a vegetarianizmus. És ha csak azokat az elemeket hódítaná meg, melyek a züllés lejtőjére kerültek, melyeknél a pálinka életök bálványá lett, melyek a hajnalt kupicával a kezökben köszöntik és az éjjeli nyoszolyájok mellé is odaakasztják a kulacsot, úgy mindannyian hálásak lehetnének irántuk, ha mindjárt szőlősgazdák vagyunk is.

De mikor a temperenzlerék nem állanak meg a pálinkánál, a liköröknél, a rumnál, nem az állatias lerészegedés ellen küzdenek, hanem ott akarnak hódítani, ahol a

napi 2 — 3 pohár bor vagy sör fogyasztása évszázados szokásává lett a társadalom széles rétegeiben: ott már veszélyben forog a mi vetésünk.

Nem mérsékletességről, nem koncentrált szesz italokról van itt szó, hanem egy olyan áramlatról, mely ha általánossá válnék, avagy csak a többséget nyerné is meg elveinek, úgy szőlőtermelésünk eresztékeiben inogna meg. Azért volt szükséges már három év előtt a MSzOE.-nek az anti-alkoholikus áramlattal szemben sikra szállania.

És a mi kiáltásunk nem volt a pusztában elhangzott szó. Bárhol is fordulok meg az országban, mindenütt igazat adnak nekem termelők, vendéglősök és kereskedők, hogy a szeszellenes mozgalom ma a legveszedelmesebb ellenség, mert éppen a legjózanabb — uri — társadalomban hódít. Mennyiben van ebben része a rossz kiszolgálásnak, a kínált italok iránti bizalmatlanságnak, az élet megdrágulásának, azt most nem kutatom. De országszerte megállapítható tény, hogy éppen társadalmunk középső rétege, mely minden ujítás számára legkönnyebben megnyerhető, de mely eddig az állandó borfogyasztás legmegbízhatóbb elemeit szolgáltatta, annak körében kezd a »temperenzler« hóbort terjedni. És felkérnek mindenütt, hogy tegyünk már valamit, mert mire elérkezik a várvavárt nagyobb átlagtermékek korszaka, beleülünk majd a saját borunkba . . .

Mert folyik ám a harc leplezve és leplezetlenül az »anti-alkoholizmus« szent nevében országszerte. Már nemcsak a szakegyesületek közleményeiben jejennek meg dörögdelmes tirádák a folyékony mérgek ellen, hanem a legelterjedtebb napilapok is tért nyitnak ennek a nagyobbbrészt szemforgató erénynek.

Igy a »Pesti Hirlap« a mult héten kétszer is foglalkozott az anti-alkoholikus eszmével kapcsolatosan a kolozsvári borpince kérdésével. Nem kutatom, hogy ez a mindig merkantilis érdekeket szolgáló napilap nem-e voltaképpen az ellen küzd, hogy mi a termelőket a fogyasztókkal akarjuk összehozni, midőn a városházi pincék felállítását sürgetjük? Hisz a kereskedők, a vendéglősök (véleményem szerint indoko-

— Jobb és —
megbízhatóbb
— magvakat —

nem is ajánlhatunk,
— mint a minőket —

33 év óta

Mauthner
Ödön

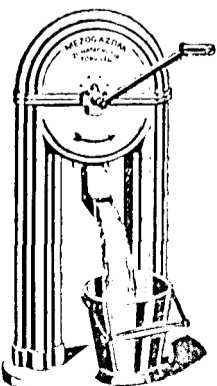
cs. és királyi udv. szállító
magkereskedésében

BUDAPESTEN

VII., Rottenbiller-u. 33. sz.

IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kapható.

Árjegyzék kívánatra ingyen és
bérmentve. 1002

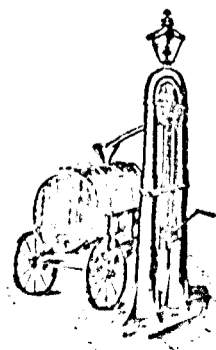
A legtökéletesebb vizemelő-
szerkezet a

„MEZŐGAZDÁK ZUHATAGKUTJA“

Ajánlatot tesz a Magyar
Mezőgazdák Szövetkezete Bp.

1006

Számos
elismerő
levél

latlanul) mindenütt elenségei a városházi pincéknek s így nem lehetetlen, hogy az antialkoholizmus lobogója alatt a közvetítő érdekek standarja van elrejtve. Annyi azonban tény, hogy a »P. H.« ismeretlen cikkírói *Forel* és az antialkoholista vezérek a legkiválóbb orvosok által százszor megcáfolt és művelt nyugaton mind-inkább hiteltvesztő »eszméit viszik« a harcba a Kolozsvárott tervbe vett városházi pince ellen. Rápirítanak Kolozsvár tanácsára, hogy »német« kultuszt akar üzni, hogy ez az egyetemi város szembehelyezkedik a »haladás-sal«, hogy az emberi gyarlóságot üzletkötésre akarja felhasználni stb.

Nem hiszem, hogy ily avult frázisokkal valami nagy sikert lehetne elérni, melyek mindegyike magában hordja a cáfolatot. Hisz ha az idegen import ellen akarunk küzdeni, akkor küzdünk az antialkoholista hóbort ellen is, melyet épen a hipokrita yankeek találtak ki odakinn Észak-Amerikában és melynek itt minálunk a közép-osztálynál, már pedig azok sorában akar és fog hódítani, nincs létjogosultsága. A pálinkafogyasztás tulkapásai ellen pedig megvannak az államnak a maga hatékony eszközei. Emelje fel a pálinka adóját (meg is lesz), korlátozza a pálinkamérések számát is tiltsa el ezeknek az üzleteknek nyitvartását vasárnap (erről is van szó) és azzal az egész kérdés el fogja vesztetni a gyökerét.

Ami azt az inszínuációt illeti, hogy az »egyetemi« jelleg sehogy sem fér össze a városházi pincével, arra épen a német városok a legcsattanóbb cáfolatai. A német tudományosság meghódította a világot és azért barátságos lábon állott annak minden mivelője a borral, a sörrel. Így van ez má-

sutt is. A francia *Pasteur* és *Chevreuil*, a német *Bismarck* és *Moltke*, az angol *Darwin* és *gladstone*, az olasz pápák legtöbbje, a magyar *Kossuth* Lajos és így számos szellemóriás igen magas kort ért el anélkül, hogy szükségét látta volna a teljes megtartoztatást gyakorolni. Ha pedig valaki a statisztikát abból a szempontból tanulmányozza hogy a külföldi egyetemi városok valóban az efajta »haladásnak« zászlóvivői-e, arra fog rájönni, hogy a tudomány eme törzsköcs székhelyei véletlenül mindenütt a nagyobb bor- és sörfogyasztással tűnnek ki anélkül, hogy ez legkevésbé is lerontaná az illető városok szellemi színvonalát. E tekintetben tehát Kolozsvárnak sem lesz oka szégyenkeznie, ha a felállítandó városházi borpince — úgy amint reméljük — tényleg még növelni fogja a város átlagos borpogyasztását.

Ami végre azt az özönvizeletti érvet illeti, hogy a városok ne üzzenek semmi »hasznothajtó« foglalkozást, úgy annak éppen ellenkezője áll. Külföldön is, nálunk is a közigazgatás terhei annyira emelkedőben vannak, hogy a lakosság a pótdadó következetes emelkedését már meg nem bírja. Azért kell gondoskodni oly üzletágokról, melyek jövedelmei a közterhek csökkentését lehetővé teszi. Legyen ez közuti vasut, gáz- és villanyvilágítás, fürdő, szórakozó hely vagy városházi pince, a morál szent nevében ezt megakadályozni nagyon helytelen nemzetgazdasági politika volna.

Kolozsvár egy jól vezetett kellően instruált városházi pince létesítésével saját anyagi helyzetén javítana, egy újabb attrakcióra tenne szert és a közönség becsületes kiszolgálásával, a természetes borok fogyaszt-

tására való szoktatással összehasonlíthatatlanul jobb szolgálatot tesz a köznek, mintha hallgatva az antialkoholista velleitásokra. a hazai szőlőmivelés koporsójához szolgálat maga is szöveget.

Erdély-Hegyaljának rekonstrukciójára százezreket áldoz az állam és a birtokosság. De ha módot nem nyújtunk arra, hogy az ott termelendő borok tért hódítsanak, hogy a borfogyasztás emelkedésével az értékesítési viszonyok javuljanak, végre ha a magyar birodalom királyhágóntuli emporiuma maga is a mi nemzeti italunk ellenségeinek szavára hallgat, úgy hiába zöldülnek ki a déli lejtők, mert a tulajdonosaik koldusbotra fognak jutni. És a nagy nemzeti vagygon elpusztulásáért vajmi csekély vigaszt nyújtanak majd *Forel* és a többi antialkoholikus apostol kenetteljes beszédei.

A tojás konzerválása.

I.

A tojás megfelelő módon konzerválása nagyon sokakat foglalkoztatott már s ha tekintetbe vesszük az óriási mértékbeni fogyasztást s a nagy árkülönbözetet a téli és nyári ár között, ennek a kérdésnek a megoldása minden tekintetben nagyjelentőségű.

Az erre vonatkozó számos kísérletek eredményeit összegyűjtötte s megismételve önálló kísérletekkel kiegészítette *Fr. Prall**. Azt hiszem, nem lesz érdektelen e kísérleteket nagy vonásokban ismertetni.

Mindenekelőtt lássuk csak a tojás bonctani szerkezetét.

A tyúk szőlőfürthöz hasonló petefészké-

* Zeitschrift für Untersuchung d. Nahrungs und Genusmittel sowie d. Gebrauchsgegenstände 1907. 14. B. H. 7. S. 445 — 481.

AZ „ERDÉLYI GAZDA“ TÁRCÁJA.

A gyógynövények termesztése.

Dr. Páter Béla gazd. akad. tanárnak Déván f. hó 5-én tartott felolvasása.

Minden nemzet azon van, hogy a gazdasági és ipari termeléssel a behozatal és kivitel egyensúlyát fentartsa a mérleget lehetőség szerint kedvezően alakítsa gazdasági természetmányaival és ipari gyártmányaival, a mennyiben abból fölösleg van, felkeresi a külföldi piacot, hogy ezáltal a pénznek az országba való özönlésének megnyissa a forrásait. Ha ezt nem teszi, akkor nagyobb a behozatal, mint a kivitel, ez pedig fokozatos elszegényedéssel jár. Az olyan nemzet, a melyik éről évre a külföldnek adozik a különböző árú behozatala révén, fokról-fokra veszít erejéből, veszti hatalmát és befolyását a világhatalmak sorában és a végén megszűnik mint külön ország létezni. Ezért minden előre látó nemzetnek az az igyekezete, hogy kivitelre tegyen szert akár gazdasági, akár ipari termékekkel; azon iparkodik, hogy a saját szükségleteit maga állítsa elő a mit pedig lehetetlen az országban előteremteni, azt ennek fejében be kell hoznia, de a természetmányaiból, vagy egyéb cikkekiből igyekszik fölöslegre szert tenni, a mit a külföldön értékesít s ezzel a behozatal költségeit kiegyenlíti.

Nekünk is T. uraim, az a kötelességünk, hogy a hazai termelést annyira fokozzuk, hogy ne legyünk többé adófizetői a közeli és távoli szomszédainknak, mert eddigi örökös ráfizetésünk az oka annak, hogy az ország elszegényedett. Midőn valamely ország gazdasági termelését valamely irányban fokozni akarja, első sorban a helyi viszonyokat, az illető vidék éghajlatát, talajbeli és egyéb körülményeit kell hogy mérlegelje, az ipari cikkek előállításánál, pedig a gyártás alapfeltételeit kell hogy kutassa vajjon kedvezőek-e azok?

Ha ilyen szempontból tekintünk szét a magunk közvetlen környékén, azt tapasztaljuk hogy hazánk klímája az ország változatos fekvése és különböző tája sok tekintetben igen gazdagon meg van áldva, az őstermelésnek legfontosabb kellékeivel, és alapfeltételeivel. Ne gondoljuk azt, hogy hazánk csak arra van predesztinálva, hogy csak búzát, meg mályt termeljen és ökröt hizlaljon korántsem, mert mi a világpiacon megjelenhetünk egyéb értékes termékkel is. Nemcsak az alföldi búzánk páratlan és utólérhetetlen, nem csak a tokaji borunk képezi termelésünk ékességét, hanem ezek mellett sok olyan természetményünk van a mely kiváló minőségben sikerül, úgy hogy vele bátran megjelenhetünk a világpiacon. Ha végig tekintünk a külfölddel való árustatisztika egyes tételein megakad a szemünk az orvosi növények sta-

tisztikáján. Az 1905-ik évben behozatalunk a külföldről 2505 q-t 1,050,085 K. értékben és ezzel szemben csak 402 q-t vittünk ki 202,515 K. értékben; mérlegünk tehát 2103 q-val 847,570 K. értékkel marad hátrányban annyival adozunk évente a külföldnek, olyan cikkért a melyből tetemes exportra teketnének szert, ha egy kissé élelmesebbek volnánk. Mérlegünknek nem passzíval, hanem tetemes aktívával kellene hogy végződjen. Hogy mi a gyógyászati cikkekért még mindig adófizetői vagyunk szomszédainknak, az a mi élehetlenségünk bizonyítéka. Ha gyógyászati különlegességeikért fizetünk a külföldi államoknak, az még érthető, de hogy a nálunk is előteremthető orvosi növények nagy tömegét is a szomszédságból hozzuk, ez vagy a mi tudatlanságunk vagy a mi kényelemszeretetünknek a jele.

Ebben a tekintetben úgy állunk eddig, hogy nem tudtuk, hogy mink van. Ugy voltunk eddig, mint az a tudatlan ember, a ki az arannyal teli porondon jár, a nélkül, hogy sejtene azt a kincset, a mit naponta lábbal tipor. Kísérleteink még nem voltak, kutatásaink hiányoztak aziránt, hogy megismerjük hazánknak ebbeli kincseit. De már eddig is ki van mutatva, hogy egyes orvosi növények nálunk oly kiváló minőségben teremnek, hogy azokat szívesen megveszik a külföldön. Az orvosi székfü vagy kamilla kocsirakományszámra megy k

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kényes és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, hálós ingek és kabátok.

Férfi és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristof

utódai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára
Kolozsvárt, Deák Ferencz-u. 3.

Telefon-szám 567.

Telefon-szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyszakaszterüen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

ből kiszabadult érett pete a tojás sárgája. Ez áll rétegesen elhelyezett fehér és sárga tápláló szik-ból (ez az utóbbi nagyobb mennyiségű); a csirakorong-ból (kakashágás); az egészét vékony, finom hártya a peteszikhártya burkolja be.

A tojás sárgáját a tojás két vége felé haladó, a mézburok hártával összefüggő, kocsonyás viztiszta kötegek a jégzsinor-ok függesztik fel.

A tojás sárgáját körülveszi az ugynevezett tojás-fehére. Ez is réteges s a rétegezett-ség spirális vonalban halad a tojás tompa csucsától jobbról balra. Nem egyforma sűrűségű, hanem a tojás sárgája körül a leg-higabb.

A tojás fehérét kettős hártya az ugynevezett mézburokhártya veszi körül s a tojás tompa végénél a kettős hártya egymástól különvállva alkotja az u. n. légkamrát.

Ez a légkamara az egészen friss tojás-son nincsen meg, csak később képződik.

Legkívül a tojást a „kemény mézburok“ (tojáshéj) burkolja. Ez áll 97%-os szénsavas mész, 1% foszforsavas mész, 2% szervesanyag s kis mennyiségű vasból. Nem egy-nemű, hanem igen apró nyílások vannak rajta (porosus) s ezeken keresztül történik az ebrény fejlődéséhez szükséges gázcsere.

A tojás hig részei könnyen bomló fehérszínű anyagok. A bomlást, vagyis a tojás megromlását előidéző mikroorganizmusok között első helyen találjuk a penészgombákat (Mucor, Penicillium, Aspergillus)*. Ezeknek a a tojáshéjra jutva, kedvező körülmények mellett (meleg és nedvesség) fejlődésnek in-

* Oerst: Schimmelpilze im Innern von Eiern. Zeitschrift f. Nahrungsmittel — Untersuchung. Hygiene und Warenkunde. 1895. 9. 173. szaporodó testei (spórák) valami uton-módon

dulnak s igen vékony myceliumaik a tojáshéj likacsain keresztül a belsejébe jutnak. A hig rész kitűnő tápláló anyag, melyben a mycelium vigan fejlődik tovább s a gombatermés-teit a leghamarább fejleszti ki. Természetesen a tojás tönkre megy, élvezhetetlenné válik.

Ugyancsak a már jelzett uton juthatnak be különböző bakteriumok is s ottlétük eredménye az előbbihez hasonló.

A tojás specialis anyaga bizonyos körülmények között, a mikroorganizmusok behatása nélkül is megromolhat. Megfelelő nedvesség és meleg olyan vegyi bomlást hozhat létre, amelyik után a tojás élvezhetetlenné válik. Ehez azonban magasabb hő szükséges.

Prall a kísérleteit három főcsoportra osztotta:

- I. A tojások száraz eltartása minden preparálás nélkül.
- II. A tojások száraz eltartása megelőzőleg valami anyaggal beburkolva vagy impregnálva.
- III. A tojások folyékony anyagokkal való conserválása.

I. A tojások száraz eltartása minden preparáló anyag nélkül.

1-ső kísérlet: A tojások kamrában voltak tojásdeszkák elhelyezve úgy, hogy a hegyesebb végük volt alul. A tojás-deszkák kerek lyukak voltak furva úgy, hogy a tojások között 2,5 cm. távolság volt. A lyukakba hegyes végükkel lefele állított tojások között, felett és alatt a levegő járhatott. A kamara északi fekvésű, szellős és tiszta volt s a kísérlet ideje alatt a legmagasabb hőmérséklet 20,60° C; míg a legalacsonyabb 7,5° C volt. A levegő átlagos nedvessége 60—80% között ingadozott. A kamara tisztán volt tartva, eltekintve attól a kevés portól, ami a nyitott ablakon

jött be. Az ablakokat csak akkor nyitották fel, ha a külső levegő sem túlhideg sem túlmeleg nem volt.

A tojásokat május 25, 26, 27-én rakták el (23 drb) ugyanez év november 27-én (185 nap múlva) a tojások jól néztek ki s jó maguk volt. Ugy főzött mint sült állapotban meglehetősen jók, ámbár érzett, hogy nem frisek, de azért élvezhetők. Az eredmény körülbelül ugyanez volt 1904. január 8-án (227 nap); február 12-én (261 nap) s március 17-én (294 nap) is. (Táblázat a következő oldalon.)

Amint a fenti kimutatásból látható, az egyes tojások sulyvesztése ugyanazon viszonyok mellett nagyon változik. Példának okáért a 21. és 22. számú tojások majdnem egyforma sulyuk (52,59 — 52,37) s mégis ugyanazon idő alatt a sulyvesztés közötti különbség 1,74 gramm. Ennek a magyarázata a tojáshéj szerkezetében rejlik. Mentől vékonyabb héju a tojás, annál nagyobb az elpárolgás és így a sulyvesztés s megfordítva, ha a tojáshéj vastagabb, durvább, az elpárolgás kisebb.

A fenti kísérlet azt bizonyítja, hogy szelős, nem tulszáraz helyen, ahol a hőmérséklet nem emelkedik magasra, a tojások huzamos ideig eltarthatók minden mesterséges preparálás nélkül. Élvezhetőségüket nem vesztik el s izük a nem egészen friss tojáshoz hasonló.

2-ik kísérlet. Ennél a csoportnál az elrakott 24 drb tojás ugyanazon körülmények és viszonyok között volt ázzal a különbséggel, hogy a tojásdeszkák minden 7-ik nap megforgatták a tojásokat; így 7 napig a tompa 7 napig a hegyes vége volt alul. A kísérlet kezdődött június 2., 3 és 4-én s végződött a másik év március 17-én. Megvizsgálták a to-

évente a külföldre és hajórakományszámra viz-szik ki Amerikába. Sajnos, hogy eddig még ez az egyetlen orvosi növényünk, a mely mint nagy cikk az exportunkban szerepel. Jó a hire azonban másféle orvosi növényünknek is pl. a hazánkban termő redősszirmu maszlag, vagy pukkantó levelét (Datura Stramonium) szintén nagyra becsülik a külföldön, azt is szállítják Amerikába. Így vagyunk, a beléndekkel, hársfa-virággal, nadragulyával és így tovább többféle más orvosi növényünk van a mely nálunk kiváló minőségben megterem, úgy hogy annak felkarolása érdemes lenne.

E téren azonban eddig a sötétben tapogatódtunk mert nem ismertük természetm-nyeink értékét és belső tartalmát.

Hozzá kell tennem, hogy sok jó terméknek jó voltát a külföldi konkurensünk nagyon hajlandó lebecsülni és rossz hirbe hozni és a konkurensünk ezen nemtelen fegyverével szemben ma eddig tétlenül és teljesen védtelenül álltunk, mert magunk sem ismertük természetm-nyeinknek az összetételét, nem volt tudomásunk azok igazi értékéről.

Ha a természetett orvosi növények világ-statisztikáját áttekintjük, azt látjuk, hogy köz-

vetlen szomszédainknak mindegyike kitűnik valamely orvosi növénynek a kiváló minőségben és nagy méretekben való termelésével. úgy hogy az illető ország termelése szabja meg az árat a világpiacon. Az oroszországi ánis, a romániai ténik, a galíciai és morva koriandrom, az angol borsmenta, a hollandiai kömény, a florenci violagyökér, a dalmát pipettin, a francia levendula, a bulgáriai rózsza stb. elsőrendű a maga nemében és ezek az országok irányítják a világpiacon ezen cikkeket árat. Szinte önkénytelenül támadhat az a gondolatunk, hogy ha a közvetlen szomszédaink kitűnnek egyes orvosi növények termesztésével, lehetetlen hogy nálunk, ahol sok tekintetben megegyezők a viszonyok, miért ne sikerüljön az illető növény úgy, mint közvetlen szomszédunknál? Midőn két év óta ebben az irányban kezdtem kísérletezni első sorban a koriandrom termesztésének eredménye lepott meg. A koriandrom eddig Galiciában és Morvaországban sikerült legjobban, úgy hogy ez a két ország irányította az árat. Tehát két közvetlen szomszédunk vitte el eddig évek óta a pálmát a koriandromtermelés terén. A koriandromnak megfelelő és a szomszédainknál feltalálható viszonyokat nálunk

is meg lehet lelteni. És a kísérleteink tényleg beigazolták ezt, mert a kolozsvári korianderünk, oly kiváló minőségben sikerült, hogy a minősége révén az első közé sorolható. A múlt évben végzett kísérleteink arra a nevezetes tapasztalatra vezettek, hogy midőn a kolozsvári koriandermagot tüzetes chemiai vizsgálatnak vetettük alá, kislult, hogy korianderünknek átlag 1,8% illó olajtartalma volt, holott az I. rendű külföldinek eddig csak 0,8% volt. Továbbá mi nagyság szerint négyféle választottuk külön rostákkal a koriandermagot és külön-külön analizálva, azt tapasztaltuk, hogy míg a nagy puffadt magnak csak 1,49%, az apró magnak, pedig csak 1,315%, addig a jól kifejlett legszebb magnak 3,251% volt az olajtartalma, a mi jóval felülmúlja a rendes átlagot. Laib Rezső Bösön azt találta, hogy kapás után vetve, tehát a trágyázás utáni 2-ik termésnek mivelve 1% olajtartalma volt, vagyis 100 kg. mag után 1000 gr. olajat kapott. A hol pedig buza után volt vetve, tehát a trágyázás utáni 3-ik évben ott 0,8% volt az olaj tartalma, vagyis 1 q mag után 800 gr. korianderolajat kapott.

(Folytatjuk.)

== Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök ==

az országzerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták“ és heremagtisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszert 15-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda mindon követelményének legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtóerőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíves-kedjök ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve. Sürgőncim: Kalmár-rostagyár.

IRODALMI SZEMLE.

„A sertés Magyarországon.“ Irta: *Báró Kemény József*. A napokban vettem kézhez, egy igen érdekes és a praxisból a praxisnak irt könyvet; melyet még a mi olvasni nem szerető gazdáinknak is a legmelegebben merem ajánlani s vállalom a felelősséget, hogy elolvasását nem bánja meg. E könyv címe: „A sertés Magyarországon“, szerzője: *Enesei Dorner Béla*. Azt hiszem, kevés erdélyi gazda akad, ki a székely kirendeltség ez agilis és munkás tagját legalább hírből ne ösmerje.

Ezen új könyv Dorner hasonló című könyvének második kiadása kibővitve és teljesen átdolgozva; nagy szó ez nálunk, hol igen sok még mindig azon gazdák száma, kik megvetik a könyvet, mondván azt teoriának! Meg is látszik elmaradottságunkon! De nem dicsérni Dornert és nem megróni a gazdákat szándékom most, hanem ösmertetni a »sertést Magyarországon“.

Egy vaskos 518 oldalas könyv ez, 74 ábrával; felöleli a sertésenyésztést teljes művelésében. Felölel ezen munkában mindent, amit egy gazdának a sertésenyésztésről, takarmányozásról, vevésről, adásról stb, tudni kell. Tárgyalja a különböző sertés-fajtákat, a vadsertéstől elkezdve a legfinomabb kultur-fajtáig; ösmertetvén lehető legalaposabban, de mindig érdekesen, a különböző fajták jó és rossz tulajdonságait, úgy, hogy ezt átolvasva, minden gazda kikeresheti viszonyainak legmegfelelőbb sertést, ezen fajta tani rész igen jó fényképfelvételekkel van érthetőbbé téve. A 6, 7 és 8-ik fejezetet tartom a munka legértékesebb részének. A 6-ik fejezetben a modern tenyésztési elvek, az átöröklés teoriái vannak behatóan tárgyalva, ezen részt nemcsak a sertésenyésztő gazdának válik hasznára, hanem minden állattenyésztőnek. Tárgyalja a beltenyésztést, a modern állattenyésztés e legkiválóbb eszközeit; de rámutat arra is, hogy ez csak igazán szakképzett és hozzáértő, utánna néző gazda kezébe való. Beltenyésztésnél mindig késhegyen mozog a gazda; olyan ez, mint a szabad gazdálkodás; egy hajszál válassza el a vérfertőzéstől illetve a rablógazdálkodástól. Divat ma kivált a sertésenyésztésnél, az össze-vissza való keresztezés, minden előre meggondolt cél és terv nélkül, ezen keresztezési dühben szenvedőknek ajánlom Dorner könyvének erre vonatkozó részét becses figyelmükbe. A 7-dik fejezetben minden a tenyésztésre vonatkozó hasznos és kipróbált eljárás van bőven ismertetve. A tenyészanyag kiválasztásától, a sertések gondozása, nevelése, ápolása, szóval minden, mit e téren tudni jó és hasznos. Hangoztatja és számokkal be is bizonyítja, hogy a disznó nem disznó, sőt a tisztaságot a maga módja szerint szereti és meg is hálálja; jó lesz ezt nagyon is figyelembe venni. A sertés istállóra vonatkozó rész is igen tanulságos, jó istálló megkönnyíti a tenyésztést, megóvjá a gazdát sok kártól, úgy hogy habár többé is kerül egy jó móddal épített istálló, mégis hamar kifizeti magát. Jellemzően mondja Dorner:

Alacsony, szűk lyukakban tartják az állatot, melyben az sötétségben, fojtott levegőben és piszokban fetreng — vagy szoptat. Pedig a növekedés és termelés nagyrészen a tartástól függ s csupán a sertés szívós szervezetének tulajdonítható, hogy ilyen tartás mellett létezni, sőt termelni tud. A sertés is tiszta állat s épp úgy megköveteli a tiszta, világos, szellős helyet, mint az ember, de talán jobban hálálja meg azt annak, ki azt neki nyújtja.

A könyv 2-dik része a takarmányozást tárgyalja. Takarmányozás! ez a legtöbb gazdánál bizony még ma is terra incognita; sajnos de tény, hogy a legtöbb gazda a takarmány kiszámítással és összeállításával nem sokat bajlódik, hanem a kondásra vagy béresbiróra bizza, ki etet egy a hogy, okozva is a gazdának érzékeny kárt. Hiába van valakinek a legkövetesebb állatja, istállója, ha nem takarmányoz okszerűen, úgy vagy predál vagy koplaltatja állatjait. mindkét esetben azonban az állattartás hasznát szállítja le. Bőven és könnyen érthető modorban tárgyalja Dorner ezt a fontos dolgot, természetesen Kellner kísérletei és elmélete nyomán. Ösmerteti igen behatóan a különböző sertés takarmányokat, ezek elkészítését adagolását. Külön fejezetet szentel a hizlalásnak, külön tárgyalva a zsirra és husra való hizlalást; s külön a különböző fajták hizlalását. A 3-dik rész az egészségüggyel foglalkozik, történelmi áttekintés után áttér a védő és gyógyító ojtásokra, ezek miben léte és alkalmazására. Tárgyalja igen behatóan a sertés betegségeket, s ismételten rámutat arra, hogy ezek ellen a legjobb és legolcsóbb védekezés a tisztaság és jó ól, Ezen rész 3-dik fejezetében ösmerteti az 1884 évi VII. t.-c. azon részét, mely a sertésekre vonatkozik, s a számtalan rendeletet, mely a sertésforgalomra vonatkozik. Megbecsülhetetlen tanácsadó a könyv e része, kivált mivel meglehetősen önkényesen szokás ezeket kezelni és magyarázni, de természetesen soha sem a gazdák javára. Az V. fejezet a vasuti szállításhoz tudnivalókat tárgyalja, ezen részből is sokat tanulhat a gazda és védekezhetik a vasutak tulkapásai ellen; melyek pedig napirenden vannak, lévén sok vasuti tisztviselő abban a hitben, hogy a közönség van a vasutért.

A kereskedelmi részben statisztikai adatokkal bizonyítja sertésenyésztésünk fontos voltát, igen tanulságosok e számok de némelykor elszomorító is pld. a sonkánál tíz év alatt 5000 m. m.-ről 8000 mázsára emelkedett a behozatal „jelül annak, hogy fogyasztásunk erősödik“ írja Dorner; de oda kellett volna írnia, de jelül éhhetetlenségünknek is mivel ezen behozott sonkák 70% magyarországból kivitt sertéstől származik; melyet kivisznek és busás nyereséggel ismét vissza hoznak. Messze vezetne ha fejezetről fejezetre ösmertetném ez értékes munkát; így csak felemlitem, hogy felölel mindent mi a sertés és sertéstermények értékesítésére vonatkozik, ösmerteti a sertés kereskedelem üzleti szokásait stb. S végül a kis Dánia állattérkétesítését ösmerteti, mit személyesen tanulmányozott ottlétekor. Bizony

sokat tanulhatunk e kis és boldog országtól! Ezzel igen röviden s igen nagy vonásokban ösmertetem ez érdekes, tanulságos a kimerítő munkát, melyhez hasonló jót a külföldi irodalom sem igen mutat fel. A ki elolvassa okvetlen arra a konkluzióra jut, hogy a sertés leghasznosabb háziállatunk; s megérdemli, hogy jobban és alaposabban foglalkozzunk vele. Hány birtokosnál van jó és szép istállója a lónak és rossz oduja a sertésnek, s mégis a sertésből pénzzel és a lóra ráfizet. Az élelmes és előre haladó amerikai gazda házi állatok között következő sorrendet állít fel: 1. sertés, 2. szarvasmarha, 3. ló, 4. juh, kövessük mi is ezt.

Gazdatársaimnak kik sertésenyésztéssel foglalkoznak igen melegen ajánlom e munkát, Dorner intéző urnak meg kívánom, hogy legyen kénytelen mihamarabb III-dik és ismét bővített kiadást sajtó alá rendezni.

Az amerikai magyarság jövője nemzeti szempontból. Antal Géza dr. akadémiai professzor ily című tanulmánya, a melyet a Közgazdasági Társaságban mutatott be, most jelent meg nyomtatásban. Az amerikai magyarság helyzetét személyes tapasztalatok, mélyreható megfigyelések alapján tárja fel. A mű második fele a kivándorlás áradatának megakasztására szociális reformokat sürget. Az ügyesen megirt tanulmány minden könyvkereskedésben 50 filérért kapható.

EGYLETI ÉLET.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet közgyűlése.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet alapszabály-szerű rendes közgyűlést április hó 12-én tartotta meg Attila-utca 10. szám alatti saját helyiségében.

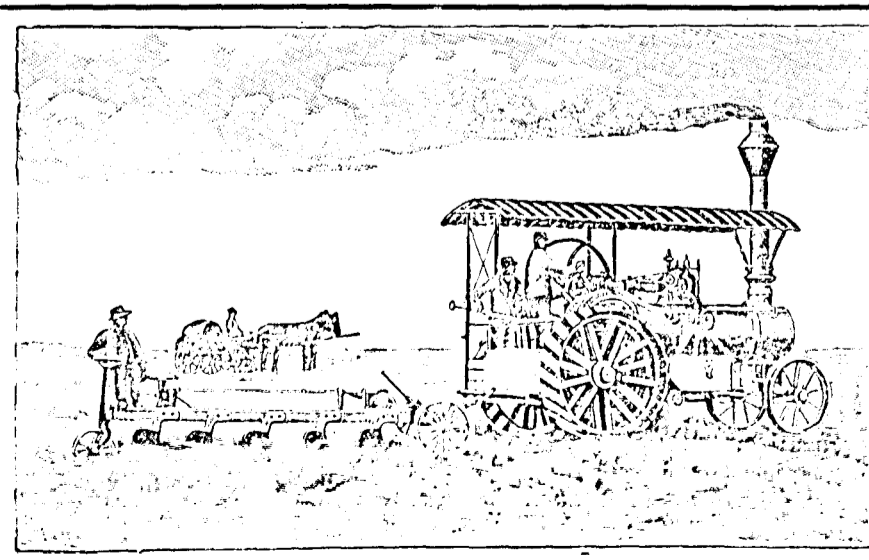
Elnökölt: Br. Jósika Gábor, e. alelnök.

Előadott: Tokaji László, e. titkár.

Felen voltak: Lészai Ferencz alelnök, Reich Albert, Csérer Lajos, Szabó Döme, Albert Dénes, Kovács Béla, Gy. Rosenberger Sándor, Wolszky Győző, Gr. Teleki Ferencz, Jakab László, Bocsány László, Gr. Bethlen Ödön, Tulogy Samu, Macskássy Pál, Dr. Szentkirályi Ákos, Péter Béla, Eöry Tivadar, Molnár Sándor, Igaz Lajos, Brutsy László, Jászberényi András, Dr. Gidófalvy István, Gr. Teleki Géza, Br. Mannsberg Sándor, Szász István, Gr. Teleki Adám, Tischler Mór és Juhász Árpád e. tagok.

A földm. miniszter képviselőjében Báró Podmanitzky Gyula min. oszt. tanácsos jelent meg.

Elnök az ülést megnyitván, mindenek előtt üdvözli a Darányi Ignác földm. miniszter képviselőjében megjelent Br. Podmanitzky Gyulát és megemlékezik Darányi miniszternek az egylettel és az erdélyrészi gazdaközönsséggel szemben tanusított mindenkori jóindulatáról. Vácolja az elmúlt év tanulságait, felmerült fontosabb hatású eseményeit. Kegyeletes szavakkal emlékezik meg az elmúlt év halottairól: Pálffy Dénes, Br. Rottenthal Henrik, Haller Rezső, Lukács Géza és Nagy

UJI Egygéprendszerű gőzzántás UJI (egy ölet fogó 7 vasu ekével).
Csekély befektetés. Olcsó üzem. Tökéletes munka.

Referenciák az egész országból (Erdélyből is) kívánatra rendelkezésre állnak.

Egyedüli gyártója:

Első Magyar Gazdasági Gépgyár

R.-T.

1903

Budapest, VI. ker., Váci-ut 19.

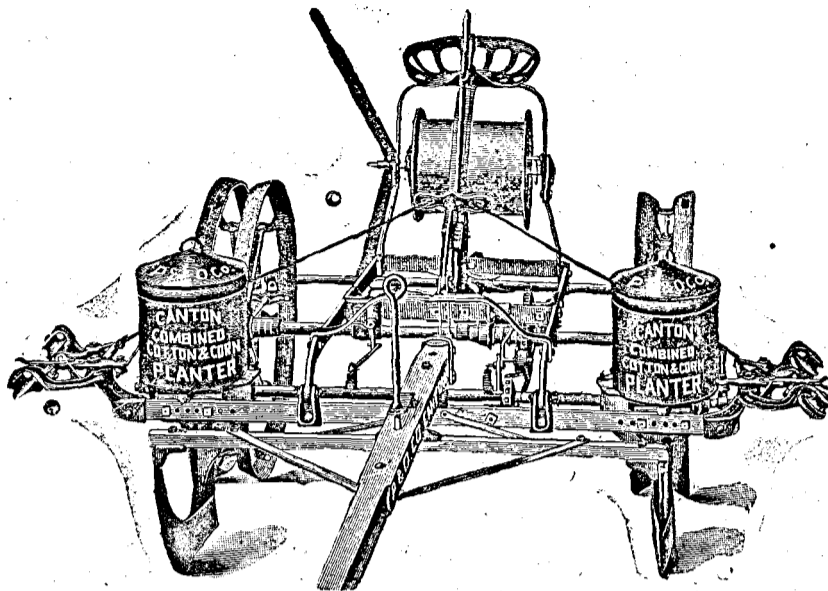
TENGERI ültetése NÉGYZETBEN

„SENIOR“
automatikusan
24-28-32

angol hüvelykben
négyzetben ültet,
kivánság szerint
2-4 szemet fész-
kenként.

„SENIOR“

megkivánt mély-
ségben egyformán
ültet, minden fész-
ket betakar, min-
den fészeksort ké-
oldalt meghen-
gerel.

„SENIOR“

munkaképessége
sorköz és tábla-
hossz szerint napi
7-10 m. hold egy
pár könnyű lóval
és egy kocsisal.

„SENIOR“

magyar gazdasá-
gokban 1907 év-
ben kb 200 pél-
dányban kitűnő
eredményrel
dolgozott.

Referenciák:

Főhercegi uradalom, Főherceglak
M. kir. gazd. akadémia, Debreczen
Ungar Lajos urad., Ó-moravicza
Deutsch Sándor gazd., Valkány
báró Podmaniczky Endre urad., Kelebia
báró Hammerstein R. urad., Pusztasári
Gyulai Gaál Rezső, Mozsor
Gergely Károly gazd., Gyomrő
stb., stb.

„Senior“ tengeri-ültetőgép
autom. négyzet-ültetőkészülékkel

Mc CORMICK Harvesting Machine Comp.
Chicago, U. S. A.

Magyarországi igazgatósága és főraktára:
Budapest, V. Alkotmány-u. 12. szám.

Referenciák:

gróf Eltz-féle uradalom, Vukovár
gróf Teleki Arvéd urad., Drassó
báró Kemény József urad., Marosnémeti
gróf Andrássy Sándor urad., Szigetvár
Csókai uradalom, Csóka
Piukovits József urad., Csantavér
Deutsch Adof gazd., Nagybozány
stb., stb.

2098

Szivattyúk és Mérlegek

különleges gyár
Garvenswerke,
Wien, II., Handelsquai No. 130.
Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

2080

Gépész állást keres

40 éves, nős, 17 évi gyakorlattal
azonnali belépésre. Érti az összes
gazdasági gépek kezelését és javi-
tását, kévekötő, marokrakó és arató-
gépek okszerű kezelését és a szak-
szerű lóvasalást. Több évig voltam
nagyobb uradalmakban Kovács-
munkát is elvállalom. Van saját
műhely-berendezésem. Szíves meg-
2159 keresést kér

Ulmer Lajos gépész
Mezőszentmárton, u. p. Mező Rűcs.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68,
által a legjótányosabb árak mellett ajánlatnak

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakaszalozók, járgány-cséplőgépek, lóherő-cséplők,
tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek,
szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr.
kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorloze-
morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytetemes
acél-akék, 2- és 3-vasú ekék és minden
egyéb gazdasági gépek.

Eladó
raczka
bárányok.

A Gr. Bánffy-féle bonczhidai és zentelkei
többször díjazott tisztavérű fehér raczkajuh
tenyészetekből eladó lesz f. évi május hó
elején kb. 800 drb. számfeltti választott
jerke és kosbárány.

Érdeklődőknek felvilágosítást ad Vajna Ist-
ván bonczhidai (pósta, távirtda és vasut hely-
ben) és Nagy Sándor zentelkei (pósta, táv-
irda és vasut Bánffyhunyard) uradalmi tiszt-
... tartó. ... 2151

„NOXON“

KANADA-KASZÁLÓ-GÉPEKET
elsőrendű gyártmányt

Képes árjegyzékek
ingylen és bérmentesen.

Képes árjegyzékek
ingylen és bérmentesen

Kévekötőket, Aratógépeket,
Fűkaszalókat, melyek kifogástalanul
dolgoznak

szállítanak: 2135

Mayfarth Ph. és Tsa, Bécs
M. m. Frankfurt, Berlin, Páris.

A Hunyadmegyei

Első Gőzeke-Vállalat

elvállal két mozdonyu Fowler-féle 20 lóerejű gőzeke garniturájával tavaszi és őszi bérszántást, ugyszintén rigolozást.

Szerződés kötés esetén szántató kivánságára jó minőségű kőszénről vállalkozók gondoskodnak — évi kötésükből átengednek.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Barcsay Andor dr. országgyűlési képviselő,
Budapest, Országház.

1934

Haszonbérbe adó

Kolozsmegye **Egeres** községben fekvő +64 hold szántó, rét és legelőből álló

birtok

uri lakkkal, megfelelő gazdasági épületekkel, kerttel és gyümölcsösrel együtt

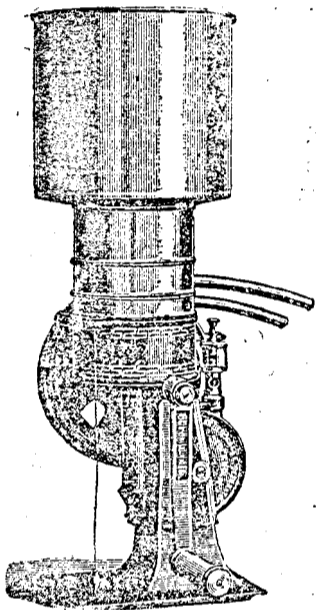
1909 április 24-től kezdve.

Értekezhetni

Macskási Pál

tulajdonossal Kolozsvárt, Rózsa-utca 4. sz. első emelet, reggel 8-10-ig. 2158 Ügynökök kizárva.

Alfa Separator r. t., teigazdasági gépgyár
Budapesten, VI. Lomb-u. 11.

1908. évi mintájú Alfa Separator

a legújabb és legtökéletesebb fölöző-gép. Kérjen prospektust.

Gyárunk előállítja az összes teigazdasági gépeket és eszközöket, berendez teljes tejelepeket. Mindig friss oltóanyag! 1018

Több mint 700 első díj!

Árjegyzék, költségvetés díjtalan.

Klinger Henrik

Gyártelepek: Első magyar vitorlavászon, len- és jutaárugyár Pozsonyban. Házi-ipar-vállalat Liptószentmiklóson, Székely szövőgyár és házi-ipar-vállalat Sepsiszentgyörgyön.

Raktár: **Budapest, V., Szabadság-tér 11.**

Ajánlja készítményeit, u. m. lisztes, korpa- és gabona

Zsákokat

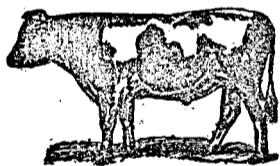
lenből, kenderből és jutából, vagy varrás nélkül. Továbbá

vizmentes ponyvákat

gépekre és kazlakra, nyers szeker- és repce-ponyvákat, nyers és ruggantázott kender-tömlőket, vízvedreket, vízmentes lótakarókat, vászon-sátrakat, esőköpenyeket, stb.

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök. 2112

Eladó

Dr. Léczfalvi Sipos Aladár szamosfalvi gazdaságában egy magas tejelő képességű szülőktől származó tisztavérű szépen fejlett hágóképes 2 éves

pinzgaui bika

450 koronáért és egy kifogástalan karban levő marokrakó (Osborne)

aratógép

300 koronáért. Bővebb felvilágosításokat ad dr. Léczfalvi Sipos Aladár ügyvéd, Kolozsvárt.

2163

Követelünk mindenütt **„Székely-gyújtó“-t**

Reitter József gyufagyára Kolozsvárt 2., ezelőtt Parajdon.

Alapított 1836. Gyárt minden fajtájú kitűnő minőségű kénköves-, paraffinos- és svéd gyújtót a legjutányosabb árban és szép kivitelben.

2141

Keresek

szerény igényű, 8-10 évi gyakorlattal bíró, románul tudó, kis családú

gazdatisztet.

Belépés: május hó 1-én.

Fizetés: megegyezés szerint.

Petry Zsigmond

Nagy-Ikland,

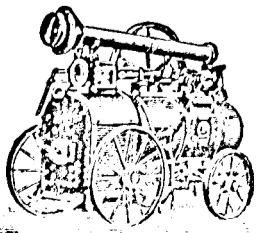
2156 u. p. Mező Kapus.

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

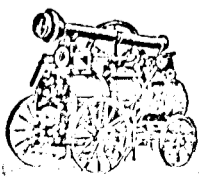
BUDAPEST, KÜLSŐ VÁCZI-UT 80.

2152

A M. KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRA GÉPEINEK ELADÁSA. MINDENNEMŰ GAZDASÁGI GÉPEK.

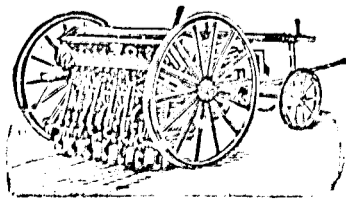
Csereüzletek költetnek.

Jól javított cséplőkészletek.

Géplavások elfogadtatnak.

Viharálló, rozsdavédő,

legjobb mindennemű vas szerkezetek mázolására! Különösen ajánlható:

Hidak, vas- és bádógtetők, vasgerendák, oszlopok, gazometerek, kandeláberek, vasrácsok, vasajtók mázolására. — Minium-alapozás nem szükséges.

Mintamázolattal, prospektussal, szinkártyával szívesen szolgálunk egyedüli gyárosai:

LUTZ EDE és TÁRSA festékgyára

BUDAPEST, VII. KER., ORNAGY-UTCA 4. SZÁM. 2148 III

Az erdélyi viszonyokra legalkalmasabb

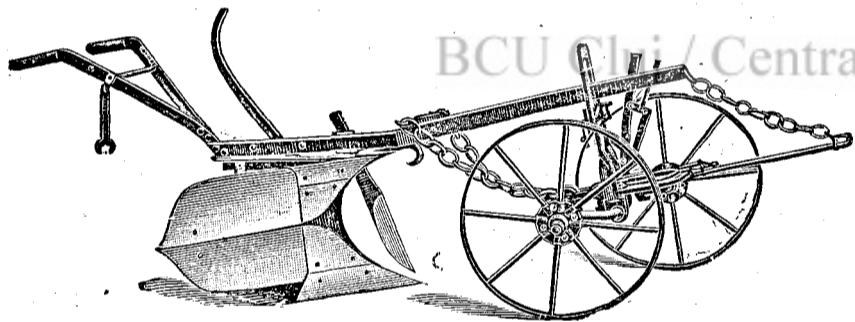
talajmivelő eszközöket

u. m. meredek oldalakra, újabb tökéletesített váltva forgató hegyi ekéket, mérsékelten hullámos és síkföldi használatra egyvasú egytetemes, továbbá kettős, hármast és négybarázdás acélekéket, boronákat, sima és rögtörő hengereket, porhanyitokat, valamint lókapákat, répa, kukorica és szőlőművelésre

BÄCHER RUDOLF

speciális talajmivelő eszközök gyára készíti.

Vezérképviselet és főraktár: **SZÜCS ZSIGMOND BUDAPEST VI., Nagymező-u. 68. sz.**

FIGYELEM: A Bächer-ekék minden részükben a legkitűnőbb acélszemből készülnek. Az ekék törhetetlenségeért a gyár három évig szavatol. A Bächer-ekék meglepően könnyű járásuk és feltűnően csekély vonóerőt igényelnek.

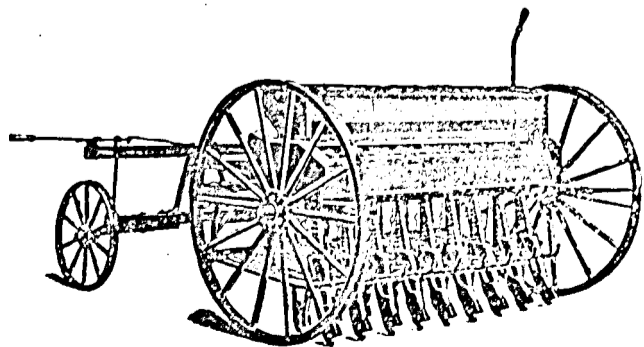
Dombos, hegyes és sík vidékre egyaránt a legjobb vetőgép az eredeti MELICHAR „UNICUM DRILL“

mert magelosztása hegynek föl és lejtőn lefelé egyformán változatlanul pontos s ezen gép után a vetés kikelése hullámos talajon és meredek lejtőkön is ideálisan egyenletes.

MELICHAR FERENCZ

speciális vetőgépgyára már 33.000 sorvetőgépet hozott forgalomba s minden egyes gép új vevőket szerez.

Vezérképviselet és főraktár: **SZÜCS ZSIGMOND BUDAPEST VI., Nagymező-u. 68. sz.**

Erdély legjobb gazdáinak kedvenc vetőgépe az „UNICUM DRILL“, mert a gép könnyű és szilárd, kezelése végtelen egyszerű, egy és ugyanazon szerkezettel mindennemű kicserélés nélkül bármely magféléseget tetszés szerinti mennyiségben el lehet vetni.

Mindennemű ZSÁK és PONYVA

a legjobb minőségben és legjutányosabban a **FISCHER-féle** és legutányosabban Budapest, Nádor-utca 31-33. sz. szeresszák és ponyvagyárban. Impregnált szavatolt tiszta lenből készült hetők be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 25 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmának és viszonteladóinak szállítója. Pontos, szolid kiszolgálás. Ponyvakölcsönző intézet. 2072

Árjegyzék, minták ingyen és bérmentve küldetnek.

A kolozsvári ref.

Szeretetház igazgatóságánál fajtiszta,

sárga orpington és fehér kopasznyaku

friss tojások

kaphatók darabonként **40** fillér árbán.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Alapítványok a kormány hozzájárulásával	1,970.340.— K.
Tartalékok	764.760.16 "
Összesen:	2,735.104.16
1901. évi fölösleg	90.349.— K.
1902. " " "	59.782.26 "
1903. " " "	109.331.73 "
1904. " " "	72.438.93 "
1905. " " "	61.730.60 "
1906. " " "	39.243.65 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsint az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatvánnyal és félvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1013

az igazgatóság.

ALUMINIUM

10 évi JÓTÁLLÁS. **INGYEN** ÁRJEYZÉK.

Pietsch Géza.

Budapest. IV. Széllőczy-utca 13.

2139.

Áprilisi vetésre: Prairie királyné tengeri 100 kg. 16 kor.

Májusi vetésre: Putyi tengeri koránérő, 100 kg. 18 kor.

Székely tengeri legkorábbi, 100 kg. 20 kor.

Magyar kincs burgonya

100 kg.	7 kor.
1000 "	60 "
5000 "	250 "
10000 "	450 "

Amerikai dió-, szil-, kőris sorfák 100 drb. 70 kor.

Pekingi kacsatojás tucatja 6 kor.

Fehér és fekete Orpington-tojás tucatja 12 kor.

Olasz emdeni libatojás tucatja 24 kor.

Bronzpulykatojás tucatja 12 kor.

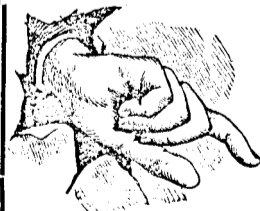
Magyar üszők 1-2 éves élőkilonként 80 f.

Magyar üszők 2-4 éves élőkilonként 70 f.

Magyar igás ökrök darabja 5 1/2 q. 500 kor.

Magyar bikák darabja 600-1600 kor.

2053
Gr. Teleki Arvéd
uradalmában
posta, távirtda, vasut: **Koncza.**

A címre tessék ügyelni! **VALÓ-**

di francia különlegességek (óvszerek) csakis **F. Berguerand** filis leghires ebb párisi gyárostól legelőnyösebben beszerezhetők

Polgár Sándornál
Budapest, VII. kerület,
Erzsébet-körút 50. sz.
Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve. 2140